

UNITAT 2. El text argumentatiu

ESTRUCTURA DE LA INFORMACIÓ

Activitat 1 (pàgina 43)

Argumentació 1	Si no fas el treball, et suspendré.
Tesi	(Implícita) <i>Et convé fer el treball.</i>
Argument a favor	<i>Si no fas el treball, et suspendré.</i>
Premissa compartida	<i>Suspendre no és bo.</i>
Argumentació 2	Torrans X. Els torrons més cars del món. (Anunci publicitari)
Tesi	(Implícita) <i>Convé comprar torrons X.</i>
Argument a favor	<i>Són els més cars del món.</i>
Premissa compartida	<i>Les coses bones són cares (implícita).</i>
Argumentació 3	Sigues diferent. Beu tònica! (Anunci publicitari)
Tesi	<i>Et convé beure tònica.</i>
Argument a favor	<i>La majoria de la gent no beu tònica (implícita).</i>
Premissa compartida	<i>Ser diferent, únic i original és positiu.</i>
Argumentació 4	Dóna sang! Salvaràs vides.
Tesi	<i>Has de donar sang.</i>
Argument a favor	<i>La teua sang permetrà salvar vides.</i>
Premissa compartida	(Implícita) <i>La vida és un bé que cal ajudar a conservar.</i>
Argumentació 5	Hem de parlar valencià, perquè una llengua que no es parla desapareix.
Tesi	<i>Hem de parlar valencià.</i>
Argument	<i>Una llengua que no es parla desapareix.</i>
Premissa compartida	(Implícita) <i>Una llengua és un patrimoni col·lectiu que cal conservar.</i>

Activitat 2 (pàgina 43)

Tema problemàtic	La jornada partida.
Tesi (implícita al final del text)	La jornada partida és un costum espanyol que cal eradicar.
Argument 1	Cap país del món no té jornada partida. (Argument de quantitat i de comparació).
Premissa 1 que el sosté	Espanya ha de seguir el model del que es fa en uns altres països. (S'hi utilitza l'argument del model a imitar i del valor de la quantitat).
Argument 2	La jornada partida obliga a una despesa doble d'energia.
Premissa 2 que el sosté	Cal estalviar energia. (S'hi utilitza l'argument del benefici que s'obté si s'actua com s'hi defensa).

Orientacions i solucionari

Per acabar, cal observar que el tercer paràgraf, en lloc de presentar la tesi de manera explícita, la presenta implícitament, a través de la citació literal de Ciceró i d'una frase feta anglesa. Aquestes referències intertextuals funcionen d'alguna manera com a argument d'autoritat que legitima el defensor de la tesi; el món clàssic i la cultura anglesa tenen prestigi actualment.

Activitat 3 (pàgina 44)

Fets	1. En tots els països, excepte a Espanya, la gent ix i torna a casa una vegada per dia. 2. Ara vivim una crisi mundial. 3. A Espanya gastem el doble d'energia per culpa de la jornada partida.
Valors	1. Seguir el model dels altres països. 2. Necessitat de prendre mesures contra la crisi. 3. Conveniència de l'estalvi energètic.

Activitat 4 (pàgina 46)

Argumentació A	
Concessió	Ja sé que és una mica car, però tenim els diners que ens van regalar els avis.
Concessió	Encara que estiga només en anglés, millor, perquè així ens obliguem a aprendre'n un poc, que després ens suspnen a l'institut.
Refutació	No és cert això que diuen que és sexista, els sexistes són uns altres.

Argumentació B	
Refutació	No és cert que siga car. En realitat resulta més barat que la majoria, perquè pots jugar durant més temps.
Concessió	Sí que és una mica sexista, però ja som grans i ja sabem que tot són mentides que no tenen res a veure amb la vida real.

Activitat 5

Resposta oberta.

Activitat 6 (activitat 48)

- a** Argument d'autoritat.
- b** Argument del benefici.
- c** Argument del model.
- d** Argument del balafiament.
- e** Argument o tòpic de la qualitat.
- f** Argument de l'exemple.
- g** Argument de justícia o de comparació de situacions.

Activitat 7 (pàgina 49)

- a** – Preterició: «Vinc a sepultar Cèsar. No a lloar-lo». «Si volgués incitar els vostres cors al motí i a la fúria, agreujaria Brutus, i Càssius també (...) No vull fer-los cap greuge».
 - Ironia: «i ambdós, tots ho sabeu, són homes honorables».
 - Interrogació retòrica: «Us sembla això una ambició de Cèsar?»; «l'ambició, no hauria de ser més insensible?». «És això ambició?». «Quina causa us priva que el ploreu?».
 - Repetició: «perquè cal dir que Brutus és un home honorable, i també els altres, tots, són homes honorables».
 - Hipèrbole: «Ah, seny, te n'has anat cap a les brutes bèsties».
 - Metàfora: «Tinc el meu cor en el taüt de Cèsar». Alguns autors consideren la metonímia i la sinècdoque dins de les relacions metafòriques. Si volem demanar més precisió, considerariem aquest exemple una sinècdoque (prendre la part pel tot).
- b** Resposta oberta.

Activitat 8 (pàgina 51)

- a** Fal·làcia *ad populum*.
- b** Fal·làcia *ad ignorantiam*.
- c** Fal·làcia *ad baculum*.
- d** Fal·làcia *ad verecundiam*.
- e** Fal·làcia *ad hominem*.
- f** Fal·làcia *tu quoque*.

Activitat 9 (pàgina 52)

Tesi

- a** Si volem fer desaparèixer la fam al món, cal educar les dones.
- b** Hi apareix parcialment explícita en el títol, al final del penúltim paràgraf i en l'últim paràgraf.
- c** Avança la tesi. És un títol informatiu, encara que no l'acabem d'entendre fins que no hem llegit tot el text.

Paràgraf citació

- a** L'article s'inicia amb una dita famosa, d'autor desconegut, expressada entre cometes. Es tracta d'un recurs típic per a iniciar un article que es combina amb un altre de molt comú: la referència a una notícia d'actualitat, en aquest cas la reunió dels líders del Grup per a la Lluita contra la Fam i el secretari de l'ONU, i les mesures aprovades.
- b** Resposta oberta.

Estructura

- a** El problema és la mortaldat ocasionada per la fam. Ocupa les tres primeres oracions.
- b** Ensenyar a pescar, és a dir, formar i educar.
- c** El cansament que provoca entre els països que ajuden, i sosté aquest argument amb l'exemple de la reducció en l'ajuda que s'ha produït de la fi dels anys noranta ençà.

Fets i opinions

- a** Hi predomina la presentació objectiva de fets, objectivitat reforçada per l'estadística i els percentatges numèrics. D'altra banda, tampoc no hi apareix cap mecanisme de modalització valorativa.
- b** Les dones són la part de la població més miserable. Aquesta idea apareix al principi del paràgraf. Podríem considerar-lo un tipus de paràgraf de desenvolupament d'un concepte, ja que la idea inicial es desenvolupa i es justifica a través dels exemples estadístics.

Argument d'autoritat

- a** La referència esmenta estudis, presentats sense autoria concreta: «Ja hi ha molts estudis que demostren que...».

Retòrica clàssica

- a** Sí que s'hi podria aplicar.
- b** L'*exordium* o introducció correspondria al primer paràgraf i inclouria el proverbi xinès amb què es relaciona el títol de l'article (amb una clara referència intertextual) i també la referència a la notícia d'actualitat. El segon paràgraf correspondria a la *narratio*, on s'exposen els fets (les morts produïdes per la fam i la reducció de l'ajuda internacional). Els paràgrafs tercer i quart correspondrien a l'*argumentatio*, en què es justifica la necessitat de prendre mesures a favor de les dones. L'últim paràgraf correspon a la conclusió, on s'explicita la tesi defensada per l'autora.

Impersonalitat i subjectivitat

- a** «...la citació que em ve al cap quan sento la notícia...» (1r paràgraf); «...quan parlem de població...» (2n paràgraf); «Repassem les mesures...i em sorprén» (3r paràgraf). Les referències directes a l'emissor només apareixen en el primer i en el tercer paràgrafs, ja que el «nosaltres» del segon paràgraf té un valor molt general que l'acosta a la impersonalitat. L'estratègia argumentativa del text es basa en la presentació objectiva i impersonal dels fets i no en un discurs subjectiu amb forta implicació de l'emissor.
- b** Ús de la passiva reflexa, un dels mecanismes d'impersonalitat possibles: «Mentre no es reconeguin els drets de les dones...».

ASPECTES PRAGMÀTICS

Activitat 1 (pàgina 54)

Resposta oberta.

Activitat 2 (pàgina 55)

- a** El metge es nega a debatre sobre el tema, perquè l'interlocutor no està legitimat per a argumentar en relació amb el tema problemàtic (una nova tècnica quirúrgica), ja que no té els coneixements ni la capacitat suficients per a valorar els avantatges o els inconvenients de la tècnica. Debatre amb aquest invitat seria legitimar-lo com a interlocutor vàlid per l'aplicació de la condició de legitimitat de tota argumentació: «Només s'argumenta quan s'espera que el destinatari siga capaç de raonar, d'utilitzar el raonament lògic».
- b** Els telespectadors deuen deduir com és la política educativa de l'altre partit, deducció no necessàriament encertada. Així, deuen deduir que els polítics de l'altre partit permetran que els professors regalen l'aprobat a l'alumnat que no fa res, que els xiquets de 8 anys puguen faltar a escola, que no s'hagen de recuperar les assignatures suspeses, que els professors escolten la ràdio en lloc de fer classe. Tot això es dedueix per l'aplicació de la primera condició de legitimitat estudiada: «Argumentar pressuposa que l'altre defensa la tesi contrària. No s'argumenta mai a favor d'evidències acceptades per tothom». Observem que aquest mecanisme li ha permés, al polític, transmetre una idea errònia de les opinions del rival (mentir, en definitiva), al mateix temps que pot pretendre no haver-ne de parlar, sinó simplement defensar la seua política.
- c** Els receptors deuen imaginar que aquest polític, en la seua vida privada, no utilitza anticonceptius, ni s'ha divorciat, ni ha avortat i no ha estat mai infidel a la seua parella. S'hi aplica la condició de legitimitat segons la qual «el destinatari tendeix a deduir que qui argumenta s'adhereix a la tesi que està defensant».
- d** L'empresa pretén crear una bona imatge de marca. Els consumidors tenen una percepció negativa de l'empresa i dels problemes que genera, ja que hi ha una sensibilitat col·lectiva en contra de la contaminació provocada per les centrals nuclears i les centrals tèrmiques, a més dels incendis forestals provocats per les línies d'alta tensió. L'anunci, si en fem una lectura superficial, no té sentit. Per què es gasta els diners una empresa privada amb un anunci que no parla de les qualitats de l'empresa? Però sí que en parla. Implícitament afirma que l'empresa es preocupa per un món no contaminat, es preocupa pel medi ambient, i hi actua en conseqüència. Aquesta és la idea que es defensa en l'anunci i que el receptor deduirà per aplicació d'una de les condicions de legitimitat de tota argumentació: quan es defensa una idea pressuposem que l'argumentador creu en la idea que defensa i és conseqüent en les seues actuacions amb aquesta idea.

Activitat 3 (pàgina 56)

- a** L'emissor es presenta com a membre del mateix col·lectiu dels destinataris de l'argumentació —els joves que no poden accedir a una vivenda. Així, s'atribueix unes característiques que l'acosten a la realitat del receptor.
- b** L'emissor es presenta com a expert en el tema (arquitecte i urbanista) i també com a membre del col·lectiu al qual s'adreça (com a veí); nega els mèrits propis per guanyar-se les simpaties de l'auditori («no sap més del que sabeu tots vosaltres») utilitzant el recurs de la falsa modèstia.

- c** L'emissor es presenta com a membre d'un col·lectiu, el dels alumnes d'institut, legítimat per a parlar del tema, ja que el coneix de primera mà, millor que els guionistes de televisió.
- d** L'emissor es presenta com a membre d'un col·lectiu implicat en el tema i com a expert digne de ser escoltat, per la trajectòria professional anterior positiva.
- e** L'emissor inicia l'argumentació donant mostres de sinceritat i honradesa.

Activitat 4 (pàgina 57)

Text 1 b

Text 2 a

Text 3 c

MECANISMES DE COHESIÓ

Activitat 1 (pàgina 61)

Hi destacarem dos mecanismes de cohesió: les relacions d'inclusió entre hiperònim (*tècniques creatives*) i hipònims (*la ceràmica, el tapís*), i el camp semàntic de les arts (*pintor, escultor, litògraf*).

Activitat 2 (pàgina 62)

El·lipsi de subjecte: mecanisme de referència gramatical. També denominat «anàfora zero». Procediment de cohesió molt utilitzat en la progressió temàtica de tema constant. Efectivament, en aquest text el tema que es manté constant és «l'inspector de policia Arbós», al qual es va afegint cadascun dels remes successius (informació nova).

Activitat 3 (pàgina 62)

Progressió lineal. El rema d'una oració esdevé el tema de l'oració següent. El mecanisme de referència emprat per a mantenir la progressió lineal és la repetició lèxica (*coma, alzina*).

Activitat 4 (pàgina 63)

Progressió de temes derivats. L'hipertema apareix en el primer vers: *els morts*. Aquest hipertema es desenvolupa en diferents temes que s'hi descriuen: *una dona, uns homes, una nena, un vell i una velleta*. La relació entre els temes s'estableix mitjançant la cohesió lèxica, en concret, les relacions d'inclusió (hiperònim i hipònims): *dona, homes, nena, vell, velleta* són cohipònims, és a dir, hipònims d'un hiperònim comú (*morts*).

Activitat 5 (pàgina 63)

Ocell, excrement, gest, receptacle, mamífer, arma són hiperònims de les entrades de diccionari objecte de definició.

Aquesta alternança entre hipònim i hiperònim és molt habitual en les definicions. Sovint la dificultat en la redacció d'una bona definició rau en el desconeixement de l'hiperònim adequat.

Activitat 6 (pàgina 63)

La digestió del menjar comença a la **boca**. En la masticació el menjar és triturat i barrejat amb **la saliva**. La saliva és secretada per les glàndules de la boca i conté una **substància que ajuda a descompondre l'aliment**. Aquesta substància s'anomena **enzim**. L'enzim de la saliva transforma el midó o fècula de les creïlles, del pa i dels pastissos amb sucre.

S'hi utilitzen tres mecanismes lèxics de referència prototípics de la progressió lineal: l'ús de nominalitzacions que reprenen o no el mateix lexema d'un nom anterior, la repetició d'un nom anterior, l'estructura *demostratiu + nom*, que combina el mecanisme lèxic (la repetició del substantiu) i el mecanisme gramatical (el demostratiu que expressa la relació espacial). *En la masticació* (nominalització relacionada amb l'acció feta amb la boca: mastegar); *La saliva, L'enzim de la saliva* (repetició de l'oració anterior); *Aquesta substància* (demostratiu + nom).

Activitat 7 (pàgina 63)

Mecanisme de referència	Exemples
El·lipsi de subjecte	<i>navegava, tenia</i>
Ús de possessiu	<i>la seva hèlix</i>
Anàfora pronominal	<i>li</i>
Sinònim textual	<i>el vapor, la nau</i>
Marc conceptual	<i>les passatgeres</i> (també podríem interpretar-ho com una relació hiponímica: <i>passatgeres, hèlix, vapor, coberta</i> serien els hipònims de l'hiperònim <i>vaixell</i> , ja que expressarien les parts del tot).

Activitat 8 (pàgina 64)

Procediments anafòrics	Exemples
Repetició lèxica	<i>el sant</i>
Determinació	<i>el sant</i>
Sinònims	<i>rei / sobirà, burro / ruc</i>
Anàfora pronominal	<i>li oferí (al sant); el refusà (el regne); se'l considerava (el sant)</i>
El·lipsi de subjecte	<i>Ø demanà; Ø refusà; Ø digué</i>
Demostratiu més hiperònim	<i>aquests animals</i>
Possessiu	<i>el seu burro</i>
Cohipònims	<i>rucs / muls</i>
Camp lèxic	<i>sant / monestir / patró / invocar / vetlar</i>
Camp conceptual	no hi ha cap exemple
Demostratiu més mot general	<i>Per aquesta raó</i>

Activitat 9 (pàgina 64)

Hi predomina la sinonímia textual com a procediment per a mantenir la referència en les reaparicions del protagonista i de l'antagonista. Protagonista: *Pere, el xic, el mocós, el jovenet, la víctima, Peret, el xic, el jovenet, l'aventurer, el fugitiu*. Antagonista: *esperit maligne, ànima, la cosa, la confiada bèstia, el monstre, la bèstia*.

Aquest procediment és molt habitual en els relats, perquè permet caracteritzar els personatges en les reaparicions successives sense necessitat d'introduir una seqüència descriptiva específica. També s'utilitza en notícies i reportatges periodístics per a recordar unes funcions determinades o uns trets dels protagonistes dels fets; d'aquesta manera, mitjançant la selecció de la informació, es construeix una imatge determinada i es pot transmetre opinió, tot i tractar-se de gèneres informatius.

a Resposta oberta.

b El primer paràgraf del conte correspon a la situació inicial, de caràcter descriptiu. De manera coherent el verb principal hi figura en imperfet (*estava veient*). També hi apareix un altre imperfet, amb valor de simultaneïtat (*mentre prenia una coca-cola*).

El segon paràgraf s'inicia amb un altre imperfet que expressa simultaneïtat en el passat (*quan estava a la pantalla l'escena més emocionant, isqué...*). Al llarg del text apareixen diversos imperfets per a expressar accions que se situen en un segon pla del relat. Recordem que el passat simple o perifràstic és el temps verbal emprat per a les accions que se situen en el primer pla del relat, les que fan avançar la història, mentre que l'imperfet correspon a les accions que se situen en un segon pla, per a descriure els personatges i els ambients, i per a donar informacions complementàries.

L'ús del plusquamperfet per a indicar anterioritat al passat apareix en el segon paràgraf (*veia l'estela de l'ànima que s'havia assegut*) i en el tercer paràgraf (*...Peret recordà un article que havia llegit...*).

Activitat 10 (pàgina 65)

La coherència interna d'aquest text es manifesta a través de la cohesió lèxica. D'una banda, el tema de l'article apareix en el títol –incendis– i es reprén al llarg del text mitjançant diferents denominacions orientades envers la tesi final: *espectacle sinistre, episodis aterridors, foc devastador, cremes espectaculars, petites hecatombes*. Són un bon exemple de l'ús de la sinonímia textual al servei de l'argumentació. D'altra banda, hi abunden substantius i verbs semànticament relacionats, pertanyents a l'àmbit de la vegetació i els boscos: *desertització, paisatge, hortes, secà, garriga, bosc, alzinars, pinedes, hectàrees, socarrar...* Alguns d'aquests mots mantenen una relació d'hiperonímia/hiponímia: *bosc/alzinars i pinedes* (cohipònims).

Activitat 11 (pàgina 66)

- *La depressió agrària i l'afebliment de l'economia senyorial*. El títol de l'apartat té una funció catafòrica (avança el contingut que vindrà). El valor anafòric possible, de represa d'un element anterior, depén del cotext anterior que desconeixem.
- *Descens de la població*. No reprén un element anterior
- *Depressió agrària*. Apareix en el títol. Repetició del mot anterior.

- *El despoblament rural, la manca de mà d'obra, el retrocés dels conreus, el dislocament dels preus i dels salaris i la caiguda de les rendes senyorials.* Informació nova que no apareix anteriorment.
- *Aquesta depressió.* Reprén l'element anterior. Utilització de demostratiu i de repetició lèxica.
- *El despoblament rural.* Reparició d'un element anterior.
- *Elevada mortalitat.* Informació nova, encara que relacionada amb la idea anterior de «descens de la població».
- *Abandó (...) de moltes terres.* Informació nova, encara que relacionada amb la idea anterior de «despoblament rural».
- *Aquesta despoblació.* Reparició d'una informació anterior (funció anafòrica de la nominalització). Mitjançant el demostratiu *aquest* i la repetició del lexema es reprén el referent anterior *el despoblament rural*.
- *Descens de la mà d'obra agrícola.* Aparició anterior en l'enumeració dels fenòmens més destacats de la depressió: *manca de mà d'obra*.
- *Notòria disminució de l'espai conreat.* Aparició anterior parcial en l'enumeració dels fenòmens més destacats de la depressió: *retrocés dels conreus*.

Activitat 12 (pàgina 66)

Tots els procediments enumerats hi apareixen mitjançant nominalitzacions.

- a** Nominalitzacions: *ús, subordinació, coordinació, construccions, nominalització*. Podem observar que hi ha verbs relacionats, l'ús dels quals rebaixaria el nivell de formalitat del text (*usar, subordinar, coordinar, construir, nominalitzar*).

Activitat 13 (pàgina 67)

- 1 Ús de complements.
- 2 Ús de la subordinació.
- 3 Ús de proposició de relatiu.
- 4 Ús de la nominalització.
- 5 Ús de construccions amb participi.
- 6 Coordinació de complements.

Activitat 14 (pàgina 67)

Resposta oberta.

COMENTARI DE TEXT

Comentari 2 (pàgina 73): La pirotècnia

1. Anàlisi del contingut

- a** Hi faltaria la introducció o *exordium* i la conclusió o *peroratio*.
- b** L'ús del nom d'una de les víctimes (Emili Tarancon) ens la fa més pròxima i real; no ens la presenta com una xifra anònima, sinó com una persona única i irrepetible i, per tant, valuosa: tot allò únic i diferent és valuós.
- c** La referència al doctor Jordi Carol i l'estudi que ha dut a terme.
- d** La segona oració del paràgraf és un exemple clar de concessió a l'adversari. L'argumentador accepta un argument a favor de l'ús de la pólvora (*Potser la pólvora és molt seductora*), limitat el seu abast amb un adverb modalitzador (*potser*). A continuació, mitjançant la conjunció *però* introdueix un argument orientat a la tesi contrària que es presenta amb més força argumentativa (*però no s'entén que...*), de manera que anul·la l'argument anterior. Podem considerar com a hipèrbole l'afirmació que apareix en la penúltima oració, quan s'afirma que algú que oferís cigarrets als nens se'l jutjaria per narcotraficant o sospitós de pederàstia.
- e** L'autor compara la permissivitat en l'ús de la pólvora amb la preocupació per la seguretat de les joguines (tercer paràgraf) o el consum de tabac (últim paràgraf), de manera que demana al destinatari que siga conseqüent i aplique el mateix rebuig envers l'ús de la pólvora, un costum molt més perillós que el tabac o la pintura d'una joguina.
- f** El tema és l'ús de la pólvora entre els joves durant unes festes determinades com un costum social acceptat amb naturalitat per la societat. Pel que fa a la tesi, l'autor considera una irresponsabilitat inacceptable la passivitat social davant el perill i les conseqüències greus que aquest costum provoca.

2. Caracterització lingüística

- a** Registre estàndard, propi de la premsa escrita. Pel que fa a la varietat diatòpica, hi ha pocs trets que ens permeten determinar exactament la procedència, ja que es tracta d'un text escrit i, per tant, no podem identificar-hi els trets fonètics definitoris com serien, per al català oriental, la neutralització de les vocals àtones (*a, e*, en la vocal neutra; la vocal *o* en *u*) o la pronúncia com a dígraf (amb emmudiment de la *i*) de l'aplec *ix*. Potser només hi ha dos trets dialectals que podríem destacar. En el lèxic, l'ús dels mots *noi* i *noia*, que en uns altres estàndards regionals podrien ser substituïts per *xic* o *al·lot*. També, quant a la morfologia verbal, el present de subjuntiu (*puguin, vagin, col·loquin*) indica que es tracta d'estàndard central, ja que el català nord-occidental i el valencià utilitzen les formes *puguen, vagen, col·loquen*.
- b** La veu de l'argumentador, que identifiquem amb l'autor. La veu d'autoritat del doctor Jordi Querol. La veu dels que sostenen la tesi contrària introduïda en estil indirecte i en estil directe (*els que adverteixen els xiquets que vagen amb compte després de posar-los petards a les mans, els que diuen al venedors de petards «Quant li dec?»*). La veu dels que sostenen la tesi contrària introduïda a través de la ironia (*! aquest ha estat un any benigne. Només un peu amputat i unes quantes ferides i cremades és ben poca cosa...*).

Comentari 4 (pàgina 77)

Alguns dels aspectes rellevants del text que caldria introduir en el comentari són els següents:

- 1 Article d'opinió.** A diferència de la columna –escrita per un col·laborador habitual de la publicació– es tracta d'un text escrit per un director d'institut, que aborda un tema del qual és especialista: l'educació dels estudiants d'institut i, més concretament, la formació excel·lent de l'alumnat de l'institut que dirigeix.
- 2 La finalitat** del text és clarament argumentativa: convèncer el lector de l'excel·lència de molts joves i de l'excel·lència de l'educació que s'imparteix des dels centres públics. Tot i que els exemples són només de l'alumnat de l'IES Penyagolosa, l'autor els utilitza per a il·lustrar una realitat que s'estén a tots els centres públics (*i no tan sols a l'IES Penyagolosa*).
- 3** El text s'adreça a una ciutadania en què han arrelat molts tòpics contra l'ensenyament i la formació dels joves. Aquestes idees contràries són presents des de l'inici del text, a través d'un **diàleg que l'emissor estableix amb el receptor** (*Sí, han llegit vostés bé: els «olímpics» de l'ensenyament públic; No s'ho creuen, veritat?*). L'estratègia argumentativa parteix de les idees prejudicades arrelades en el lector, que després es desmunten a través de contraarguments basats en la concessió a l'adversari (*Clar que existeixen problemes, mancances, dificultats; però també hi és la gran majoria...*) i en l'enumeració d'exemples concrets d'alumnes que excel·leixen en els seus resultats acadèmics, una enumeració que ocupa diversos paràgrafs i que l'autor destaca amb expressions introductòries de paràgraf (*Però no acaba ací tot; Però encara hi ha més*).
- 4** Pel que fa a l'**estructura del text**, podem identificar-hi tres parts. La primera (paràgrafs 1 i 2) és la introducció, on s'estableix un diàleg amb el lector a través del qual s'expliciten les idees contràries que es volen refutar. Ja el primer paràgraf explícita la tesi que es desenvoluparà al llarg de tot el text: als centres públics hi ha un alumnat excel·lent, però la societat no se n'adona (*...hi ha gent que treballa, estudia, trau molt bones notes (...). Tan sols els falta el que tenen els altres «olímpics»: reconeixement*). Aquesta mateixa idea tancarà també el segon paràgraf, després de la concessió a l'adversari que l'ha iniciat (*Entre ells també es compta amb alumnes molt bons...*). La part central de l'article (paràgrafs 3 a 7) descriu amb detall el rendiment acadèmic d'un grup d'alumnes de l'IES Penyagolosa i lamenta la falta de reconeixement per part d'algunes autoritats. Aquest cos argumentatiu central utilitza, com ja hem dit, l'enumeració d'exemples com a argument per a fonamentar la tesi que obria l'article. Es tanca amb un paràgraf molt breu, que funciona com a conclusió i que apel·la al receptor perquè reconsideri les seues idees anteriors (*Com poden veure, les collites no sempre són de carabasses*). La tercera part correspon a l'últim paràgraf, on s'inclou una idea nova: la responsabilitat que la societat té en la formació dels joves a través dels valors i dels models que presenta. En concret, s'hi qüestiona el paper dels mitjans de comunicació (*famosos de «salsa rosa» o protagonistes del darrer «bodrio» televisiu*) i de les autoritats públiques. Amb aquest paràgraf l'autor tanca el seu article fent una crida a la societat perquè reconega el treball dels joves i facilite models d'imitació i d'autoestima a tota la joventut.
- 5** Abundància de **díctics personals**. Inclusió del receptor a través de la tercera persona (dixi social), tractament adequat a la relació institucional que s'estableix entre els interlocutors (l'autor escriu com a director d'institut). Tanmateix, l'autor amaga sovint la veu de l'emissor i utilitza la **impersonalitat**, per tal de reforçar la veracitat i l'objectivitat de les seues afirmacions. A més, l'article vol

anar més enllà de les vivències personals d'un director o d'un centre educatiu (*als instituts de secundària hi ha gent que treballa; pareix que als IES tan sols hi ha fracàs escolar, també es compta amb alumnes bons*). Tot i això, l'emissor s'hi fa present a través de la primera persona del plural quan parla del seu centre (*El darrer any vàrem tenir quatre premis; La nostra insistència davant els mitjans de comunicació*). Cal destacar que no hi apareix la primera persona del singular, perquè l'emissor es presenta com a representant d'una institució i d'un col·lectiu. Es tracta, doncs, d'un «nosaltres» que exclou el receptor. En l'últim paràgraf, però, s'emprarà un «nosaltres» inclusiu (*Si no propiciem aquests models*), a través del qual l'emissor apel·la al receptor (la societat que ha de canviar d'actitud) tot presentant-se com un dels seus membres. La utilització del nosaltres inclusiu és un recurs per a modalitzar i suavitzar les crítiques o crides a l'acció. En aquest cas, per exemple, l'autor està demanant que la societat reconega l'excel·lència de l'educació de molts joves, que la societat valore més l'educació, però fa servir un *propiciem*, com si l'emissor també necessitara canviar la seua actitud sobre el tema. Aquest és un recurs de cortesia lingüística que permet atenuar la crítica i aconseguir la bona predisposició de l'audiència.

- 6** Hi trobem també algun exemple de **dixi temporal** (*el darrer any, enguany*), que interpretem com l'any 2007, perquè coneixem la data de publicació de l'article. Però no hi ha cap díctic espacial, ja que les referències locatives són perfectament interpretables al marge del context en què s'ha produït el text (*a Postdam* és un complement circumstancial de lloc, però no un díctic espacial).
- 7** Sí que hi ha, però, molts **demostratius** que tenen una funció anafòrica, ja que fan referència a un antecedent dins del text; tenen, doncs, un valor cohesiu i no pas díctic (*Això vol dir que; Si no propiciem aquests models; I aquests no han de ser sempre cantants*).
- 8** Pel que fa als **connectors**, hi abunda el connector de contrast *però*, que introdueix dos paràgrafs; un connector molt usual en textos argumentatius. També és adient al caràcter argumentatiu del text el connector *doncs* (*Doncs, no*), utilitzat per a refutar l'argument del contrari i que forneix el text d'un caràcter dialògic. També té rellevància l'ús de connectors d'exemplificació (*Per exemple*), per a concretar una afirmació anterior, o la conjunció condicional (*si*), un connector oracional que ens permet construir un argument basat en les conseqüències que es derivaran d'una actuació determinada.
- 9** Per acabar, caldria analitzar alguns **elements modalitzadors**. Tenim expressions per a marcar obligació (*cal facilitar-los models*) o probabilitat (*Pareix que, tal vegada*); també s'utilitza el condicional com a recurs de cortesia per a suavitzar una obligació (*no estaria de més*). També hi ha adverbis que marquen clarament l'opinió de l'autor (*sorprenentment*) o canvis de registre (*passar per taquilla, «bodrio» televisiu*).
- 10** Finalment, quant al **lèxic**, cal valorar la importància argumentativa del mot «*olímpics*». En aquest cas, l'ús de les cometes destaca que la paraula s'empra en un context que no és l'habitual, ja que s'aplica a esportistes. El mot es pren de les olimpíades científiques guanyades per algunes alumnes, però s'empra en general per a designar tots els estudiants que excel·leixen en els seus estudis. Serveix així per a destacar les competències de l'alumnat, però sobretot el mot és reeixit des del punt de vista argumentatiu, perquè serveix per a contrastar el reconeixement que la societat (mitjans de comunicació, autoritats, públic...) dóna als que destaquen en el món dels esports, amb el poc reconeixement que reben els alumnes i els centres que excel·leixen en el món educatiu.